

Az a célunk, hogy az egyetem Kecskemét – nemzetközi szinten ismert – szellemi központja legyen

Berács Józseffel¹ Rigó Róbert beszélget

– Amikor az önéletrajzát olvastam, meglepődtem, hogy a hetvenes években marketing szakirányon tanult, és ekkoriban Magyarországon ezzel a tudománnyal ilyen szinten foglalkoztak. A szocialista tervgazdaságban már ekkor megjelent az értékesítés tudománya? Mennyire lehetett ezzel a területtel boldogulni Magyarországon a rendszerváltás előtt?

– Lehetett vele boldogulni, mert akkor is fontos terület volt. Ennek az az elsődleges oka, hogy az 56-os forradalom utáni megszorításokat követően jött egyfajta nyitás, lazítás.

– Az új gazdasági mechanizmus.

– Igen, az 1968-as új gazdasági mechanizmus kulcskérdés volt ebből a szempontból. Az új gazdasági mechanizmusban azt kell látni gazdaságtörténetileg, hogy amikor 68-ban ezt bevezették – ekkor érettségiztem –, még csak 20 év telt el a kommunista rendszerből. Ez azt jelenti, hogy akik fiatalok voltak 1948-ban, amikortól a kommunista rendszer igazából kibontakozott, akkor 68-ban a 40 éves korosztály és az idősebbek mindent tudtak a kapitalizmusról, mert a háború alatti és az azt megelőző időszakot felnőtt fejjel élték meg. Amikor 66-ban a pártbizottságban elkezdtek a piaci viszonyok beengedéséről beszélgetni, akkor nem teoretikusan kellett kitalálni, hogy mi is az a kapitalizmus. Nagyon jól tudták a szocializmus korlátait, a rendszer problémáit, és az 56-os forradalom okait is, és látták azt, hogy nem elég hatékony a rendszer. Kezdte elveszíteni azt a fajta lendületét, ami az ötvenes évek extenzív iparosítását, főleg a nehézipari beruházásokat jellemezte. Ezek kimerültek, és akkor azt mondták, hogy az extenzív iparosítás kimerült és át kell térni az intenzív fejlődésre. Ehhez gyökeres koncepcióváltásra volt szükség. Ezek után kerültem az egyetemre, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemre, ahol nagyon erős reformkommunista szel-

¹ Berács József egyetemi tanár a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen végzett 1974-ben, ipari szakon, marketing szakirányon, 1993-tól kandidátus, 2006-ban lett az MTA doktora. A Corvinus Egyetemen 17 éven át vezette a Nemzetközi Tanulmányok Központját, 12 évig a Marketing Tanszékét, majd 2008-tól a Nemzetközi Felsőoktatási Kutatások Központjának társigazgatója, majd ügyvezető igazgatója. Több tanulmányúton vett részt, elsősorban az Egyesült Államokban. Szakterülete a marketing és a felsőoktatás nemzetköziesítése, ezekben a témákban számos könyve, tanulmánya jelent meg magyar és angol nyelven.

lemiség volt, a tanárok a szocialista rendszer megreformálásán gondolkodtak, azon, hogy hogyan lehet kombinálni a piacgazdaságot a szocialista gazdasággal. Ekkoriban meg is indult egy nagy kutatási program az egyetemen, a témája a szocialista vállalat volt, ezt kezdtük el kutatni, és ezen belül a marketinget. Így került előtérbe a marketing és a piac, ekkoriban volt egy oktatási reform is az egyetemünkön. Szabó Kálmán volt a rektor, aki reformkommunista gondolkodású ember lévén nyitott volt arra, hogy a Ford- és más ösztöndíj révén fiatal kollégái Nyugat-Európában és az Amerikai Egyesült Államokban szerezzenek tapasztalatot az oktatási és a tudományos életéről. Ennek hatására is indult el az egyetemen az oktatási reform 1968-ban. A reform bevezetése idején kerültem az egyetemre, és akkor indult a marketingoktatás is. A szakok általában ágazat specifikusak voltak, például ipar, agrár, közlekedés, kis- és nagykereskedelem, külkereskedelem. Ezek mellett ekkor jelentek meg az úgynevezett funkcionális területek, mint a marketing és piackutatás, a vezetés és szervezés, valamint a stratégiai tervezés. Tehát ekkor a nyugati tapasztalatokra épülő oktatásfejlesztés történt, így alakult meg a Marketing Tanszék 1970-ben. Valóban, Európában is az elsők között, például Ausztriában is később alakult meg az első marketing tanszék. Értékesítés és piacszervezés elnevezések voltak korábban, de a marketing ekkor került be a köztudatba és a gazdaságtudományba.

– A továbbiakban egy klasszikus egyetemi életpályát tudhat magáénak, akadémiai doktor lett, tanszékvezető, a Corvinus Egyetemen egyetemi tanár. Hogy jött a képbe Kecskemét?

– Két évvel ezelőtt, 2014 áprilisában keresett meg a rektorom, Rostoványi Zsolt azzal, hogy beszélt Palkovics Lászlóval a Műszaki Egyetemről, aki a Kecskeméti Főiskolán volt korábban rektorhelyettes, és megkérdezte tőle, hogy kit javasolna, aki segíteni tudna egy új gazdasági képzés kialakításában Kecskeméten. Ami ebből a szempontból érdekes és példaértékű, hogy Palkovics László a legnagyobb, legrangosabb képzéssel rendelkező intézményhez fordult. A rektorunk rám gondolt és megkérdezte, hogy javasolhat-e engem. Igent mondtam, mert a marketing mellett foglalkozom a felsőoktatás-kutatással és -szervezéssel is, tehát nagyon szívesen vállaltam. Néhány hónapon keresztül tárgyaltunk arról, hogy mi lenne itt a feladat, ezt követően kerültem ide, 2014. augusztus 1-jén.

– Miért van szükség Kecskeméten is gazdasági képzésre, gazdasági karra?

– Sokféle sikeres modell van a felsőoktatásban, minden attól függ, hogy akik megvalósítják, azok milyen emberek, és miben hisznek. Én abban hiszek, hogy kell lennie egy-két nagyon jó egyetemnek egy tízmilliós országban is, ami nemzetközi hírű és színvonalú minden szempontból. Emellett a különböző regionális és iparági érdekek befolyásolhatják azt, hogy bizonyos területeken közepes méretű intézmények is legyenek. Magyarországon a felsőoktatás központja Budapesten van, ahol négy nagy egyetem működik, melyek inkább szakegyetemek maradtak, a Műszaki Egyetem, a Corvinus Egyetem, a Semmelweis Egyetem és az ELTE. Vidéken három nagy universitás van: Szegeden, Debrecenben és Pécsen, 25-30 ezer hallgatóval, és vannak a kisebb intézmények. Közben zajlik egy változás a

felsőoktatásban, a hallgatói létszám az elmúlt tíz évben csökkent, és kérdés, hogy hol és milyen típusú képzésekre van szükség. Azzal tudtak meggyőzni, hogy Kecskemét egy dinamikus ipari és gazdasági fellendülés közepén van, ahol gazdasági szakemberekre is szükség van, ezért jöttem ide. Az itt született fiatalok, ha egyetemi képzésre más városba, például Budapestre mennek, akkor már nehezebben jönnek vissza. Ehhez jön az az aktuális helyzet, ami a tavalyi felsőoktatási átalakításhoz kötődik, hogy bizonyos intézményeket, jelen esetben a Kecskeméti és a Szolnoki Főiskolát, méretgazdaságossági okokból összevonnak. Ha megnézzük, hogy Szolnok és Kecskemét az Alföld közepén fekszik, és hol tart, akkor azt látom, hogy ez a régió a felsőoktatás vonatkozásában az elmúlt tíz évben visszafejlődött. A felsőoktatásban egyre kevesebb hallgató van, de ebben a régióban még az országos átlagnál is sokkal kevesebb a hallgató, különösen a gazdasági képzésben. Szolnokon tíz évvel ezelőtt még több mint ötezer hallgató volt, most már csak ezer fő körüli a létszám, tehát az ötödére csökkent. Eközben Budapesten növekedett a hallgatói létszám, a Corvinus Egyetemen körülbelül 40%-kal nőtt a felvett hallgatók száma. Ahhoz, hogy ez a térség fel tudjon zárkózni, szükség van helyben képzett gazdasági szakemberekre, és én ebben látok piaci potenciált.

– Az elmúlt években az volt a tendencia, hogy a nagy egyetemek megerősödtek, a vidéki kisebb intézmények pedig elindultak az elnéptelenedés felé, Szolnokra is ez jellemző. Kecskemét azon kevesek közé tartozik, amely megtartotta, stabilizálni tudta hallgatói létszámát. Miben lesz ez a gazdasági képzés más, mint az ország más intézményeiben, ahol hasonló szakokon oktatnak, mint a most induló gazdálkodás és menedzsment szak?

– Három területen lesz más. Az egyik az, hogy nagyon erősen gyakorlatorientált lesz a képzés. Erről beszél most mindenki, ez ma egy fontos cél, és mindig az is lesz, de a mértéke az más és más az egyes intézményekben, szakokon. Az innováció az lesz, hogy mi egy kicsit másképp és más intenzitással, mértékkel csináljuk. Ma úgy épül fel általában a képzés, hogy a hároméves elméleti képzést követi a hetedik félévben a szakmai gyakorlat mindenki számára, kötelezően. Az, hogy a hat félév során milyen mértékben vannak projekt munkák, milyen mértékben vonunk be vállalati embereket előadóként, a tanárok járnak-e ki a cégekhez, van-e tapasztalatuk, amit bevihetnek az órára, az nagyon meghatározó. Ezek részben megvannak az egyes intézményekben különböző mértékben, vannak erre vonatkozóan pozitív példák Győrtől Nyíregyházáig vagy Gyöngyösig. Nálunk a gyakorlat mértéke, mennyisége, szerkezete lesz más, a duális képzés kecskeméti modelljét fogjuk alkalmazni a gazdasági képzésben is. A Palkovics László nevéhez köthető felsőoktatási stratégiában² azt a célt fogalmazzák meg, hogy 2020-ban országos szinten a hallgatók 8%-a tanuljon duális képzésben. Ez elég ambiciózus cél, nálunk itt Kecskeméten még nincs meg a 8%. Ha a főiskola teljes hallgatói létszámát vesszük alapul, akkor most 4–5% körül tartunk, ami pár éven belül elérheti a 8–10%-ot. Mi a gazdasági képzésben a duális hallgatók arányát rögtön magasabb szinten fogjuk indítani, a Magyar Nemzeti Banknak

² Fokozatváltás a felsőoktatásban. A teljesítményelvű felsőoktatás fejlesztésének irányvonalai. <http://www.kormany.hu/download/d/90/30000/fels%C5%91oktat%C3%A1si%20koncepti%C3%B3.pdf>

(MNB) köszönhetően, ami számunkra hasonlóan fontos duális partner lesz, mint a járműmérnök szakon a Mercedes. Az MNB már az első évben 20 hallgatót fogad duális képzésben, ami azt jelenti, hogy a 60 meghirdetett nappali helyre vonatkozóan a hallgatók egyharmadáról van szó, tehát mi erről a 33 százalékos szintről indulunk, és nem két-három százalékról. Az egész képzési rendszer szempontjából ez más hozzáállást igényel, és a duális képzés más hatást fog jelenteni.

– *Van más duális partner is az MNB-n kívül?*

– Igen, további hat partnerrel kezdjük a képzést 2016-ban. Ezt a csoportot szeretnénk majd bővíteni, mert a főiskolának most 40 duális partnere van. A gazdasági területen a Knorr-Bremse és a Mercedes még nem duális partner, az a tervünk 2017-ben már ők is vállaljanak egy-két hallgatót.

– *Mi a második szempont, amiben más lesz az itteni képzés?*

– A következő szempont az, hogy mi szeretnénk a regionális fejlődéshez hozzájárulni, szeretnénk erősíteni a beágyazottságunkat a helyi gazdasági környezetbe, a város társadalmába. Például a most induló gazdálkodási és menedzsment szaknak három szakiránya lesz, ezek közül az egyik a kulturális menedzsment. Ha azt szeretnénk, hogy Kecskemét fesztiválváros legyen, Kodály városa, itt van a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem kihelyezett tanszéke, a Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet, akkor gazdasági szakemberekre is szükség lesz, hogy ezt elérjük. Kiemelten szeretnénk foglalkozni kis- és közepes vállalatokkal is, ami az egész régió fejlődése szempontjából meghatározó, és az eredményességünket is jelentheti. Akkor lehetünk sikeresek, ha 5–10 éven belül ez a térség is fölzárkózik az Európai Unió átlagos színvonalához. Ehhez elengedhetetlen, hogy elkezdjünk foglalkozni a hátrányos helyzetű területekkel és társadalmi csoportokkal, sőt hallgatókkal is. Szeretnénk magas pontszámmal bekerülő fiatalokat is fölvenni, de a kevésbé tehetséges diákokat is szeretnénk ide vonzani, akikkel többet kell foglalkozni. Ezért megyünk a középiskolákba, és próbálunk velük szorosabb kapcsolatot kialakítani, hogy már ott foglalkozzunk a diákokkal. Nézzük meg, hogy milyen tudással rendelkeznek, és segítsük őket. Jelenleg két területben gondolkozunk, amit fejleszteni szeretnénk, a matematika és az idegen nyelv. Ez a két terület az, ahol a hátrányos helyzetű gyermekek a legnehezebben boldogulnak. A gazdagabb családból származók megtehetik, hogy jobb iskolába, különóra járattják a gyermeket, a hátrányos helyzetűeknek erre nincs módja, ezért fogjuk megvizsgálni, hogy a térségben hol vannak a leghátrányosabb járások, és igyekszünk elmenni oda, és megpróbáljuk segíteni a tehetséges fiatalokat a tanulásban. Ezért szeretnénk létrehozni a Studium Generaléhoz hasonló szervezetet. Ez egy nagyon pozitív kezdeményezés, ami már évtizedek óta működik a Corvinson, ahol a hallgatók előkészítőt tartanak azon középiskolások számára, akik ott szeretnének továbbtanulni, különösen a hátrányos helyzetű fiatalokra fókuszálva.

– *A felzárkóztatás és tehetséggondozás nagyon munka- és költségigényes terület.*

– Így van, sok ember és sok idő kell erre a területre, és olyan emberek, akik nemcsak a szűk feladatot, hanem az ügyet is látják.

– *Mi a harmadik szempont, amiben más lesz az itteni képzés?*

– A harmadik az én specialitásom, amihez leginkább értek, a képzés nemzetköziesítése. A Corvinuson én hoztam létre 1990-ben – rögtön a rendszerváltás után – az International Studies Centert (ISC), a Nemzetközi Oktatási Központot, amit 17 éven át vezettem. Ennek az lesz a lényege, hogy minél hamarabb indítani szeretnénk angolul képzési programokat, szakokat, melyekre várjuk a külföldi és a magyar hallgatókat is, tehát tanuljanak az egyetemen belül szaktárgyakat idegen nyelven, angolul.

– *Most is igazgatója a Nemzetközi Felsőoktatási Kutatások Központjának.*

– Mint említettem, 17 évig vezettem az ISC-t, majd az ottani belső harcok miatt az, amit stratégiaileg terveztem meghiúsult, csinálják még valamilyen szinten, de nem úgy, ahogy szerettem volna. 2008-ban megalapítottuk két professzor kollégámmal, akikkel már korábban együtt dolgoztunk, a Nemzetközi Felsőoktatási Kutatások Központját (NFKK), aminek továbbra is az ügyvezető igazgatója vagyok, amit majd lassan átadok a helyettesemnek, már építem az utánpótlást.

– *Tehát több mint 25 éve igen magas szinten foglalkozik a felsőoktatás nemzetköziesítésével.*

– Így van, és azt gondolom, hogy ez az a terület, ahol nagyon le vagyunk maradva. Mondhatjuk, hogy innen szép nyerni. Erre vonatkozóan, az említett felsőoktatási stratégia 2020-ra elég impozáns célt tűzött ki, ami egy uniós célszám is, azaz uniós szinten minden ötödik hallgató a diploma megszerzéséig legalább egy félévet töltsön külföldön. Most, ha ezt megnézem országos szinten, akkor ez 9–10% körül van, a Corvinuson ez az érték jóval magasabb, 20–22%, itt a Kecskeméti Főiskolán ez egy százalék. Tehát most erről a szintről indulunk, és azt szeretném elérni, hogy egyetemi szinten ezt megerősítsük, a gazdasági képzések terén Kecskeméten a célunk a 25%-os arány elérése már az elején. Tehát úgy kell végezni az első hallgatóinknak, a 60 főnek, hogy minimum az egynegyedük, legalább 15 fő, egy szemesztert külföldön tanuljon. Az uniós célt szeretnénk felülteljesíteni. Ehhez az kell, hogy foglalkozzunk a hallgatókkal, amikor belépnek, mérjük a felkészültségüket, és gondoskodjunk róla, hogy a harmadik évre a nyelvtudásuk már megfelelő szinten legyen. A nemzetköziesítésnek sok oldala van, az egyik legfontosabb a tanárok felkészültsége, mert mindenkinek nagy kihívás idegen nyelven tanítani. Kétszer, háromszor annyit kell rá készülni, de hosszabb távon megéri nekik is, és a diákoknak is. Sok adat van arra vonatkozóan, hogy a végzettség után mennyivel könnyebb az elhelyezkedés, ha valaki jól tud idegen nyelven kommunikálni, volt már külföldön, és nemcsak az elhelyezkedés megy könnyebben, hanem a fizetések is magasabbak. Tehát ez az a három láb, amin az új képzésnek állnia kell.

– *Ezek nagyon impozáns és racionális tervek. Most egy szakkal indul 2016 őszétől a gazdasági képzés már az egyetemen, a gazdálkodási és menedzsment szakon 60 fővel. Most már az első helyes jelentkezési adatokat ismerjük, és ha jól tudom, közel kétszeres volt az első helyes jelentkezők száma erre a 60 helyre. Minek köszönhető ez a jó eredmény így elsőre?*

– Azt gondolom, hogy két dolognak 50-50% szerepe van. Kezdem azzal, hogy a Pallasz Athéné Domus Mentis Alapítvány nélkül nem lenne esélyünk. Megmondom őszintén, amikor eldöntöttem, hogy idejövök, akkor nagyon fontos tényező volt ez az adottság. Kell az, hogy itt van a Mercedes, kell az, hogy a város dinamikus fejlődjön, de ahhoz, hogy nemzetközileg is észrevehető módon jelen legyünk itt Kecskeméten, ahhoz több minden kell. Ez pedig a pénz. Azt kell mondani, hogy anélkül ez nem működne. A felsőoktatásban az elmúlt években, mint kutató mondom, forráskivonás történt, és nem befektetés. Ami azt jelenti, hogy az intézményeknek egyre inkább foglalkozniuk kell a saját bevétellel, együttműködni a cégekkel, ami kutatási vagy bármilyen pénzt hozhat. Ez számunkra egy adottság, amire irigyek lehetnek mások, ezt tudomásul kell venni, ezzel együtt kell élni. A Pallasz Athéné Domus Mentis Alapítvány célja az, hogy Kecskeméten a gazdasági és pénzügyi képzés megvalósuljon. Az alapítvány azt is lehetővé teszi, hogy többet és alaposabban foglalkozzunk a hallgatókkal, és majd ösztöndíjat tudjunk biztosítani azoknak a diákoknak, akik megfelelő eredményeket érnek el. Tehát 50%-ban a jó jelentkezési eredmény ennek tudható be, másik 50% a kollégáink érdeme, akikkel elkezdtünk dolgozni, és nagyon intenzíven részt vettünk a főiskola road show-ján, a diáktoborzáson. Látni kell, hogy kemény verseny van az intézmények között, és ebben helyt kell állni.

– *Hogyan néz ki a tervek szerint a jövőben a szakstruktúra a gazdasági területen? Milyen szakokat tervez az egyetem indítani az elkövetkező években, lesz mesterszak, esetleg doktori képzés is? Hogy néz ki ennek a folyamatnak az ütemezése?*

– Ebből a szempontból megint csak egyedi, innovatív lesz, amit itt csinálunk. Sokak számára az egyetlen az egyetlen utat, hogy felépítünk egy főiskolai alapképzési szintet, aztán ha már kiforrott, bevált, megyünk tovább a mesterszintre, aztán ha az is bevált, jól működik, akkor menjünk esetleg a PhD-szintre. Ez az organikus típusú fejlődés.

– *Ez több évtizedes fejlődés eredménye lehet.*

– Igen, de itt az a feladat, hogy egyetemet építsünk, amelynek infrastrukturális feltételeit két éven belül megteremti a Pallasz Athéné Domus Mentis Alapítvány, ezért nincs időnk több évtizedben gondolkodni. Ez volt a másik szempont, ami miatt elvállaltam ezt a munkát. Az egyetemmé válás egyik fontos szempontja az, hogy nemzetközi legyen, enélkül nem tudom elképzelni, hogy sikeres legyen. Versenytársaink gyakran felvetik, hogy miért is kell egy kis országban 25. helyen gazdálkodási és menedzsment szakot indítani, mert most 24. helyen van. Önmagában ez egy jogos felvetés, és ha mi csak a 25. helyezést céloznánk meg, arra nem lenne szükség. Azonban nagyon fontos, hogy mi egyetem akarunk lenni, és ott is az első ötbe szeretnénk tartozni. Akkor tudunk igazából kiviláglani a korábbi főiskolák sorából, ha mi is egy széles, nemzetközi színvonalú képzési spektrumot próbálunk kialakítani. Az iparnak, a kereskedelemnek, az önkormányzatoknak, tehát a közszolgálati szektornak is minden képzési szinten szüksége van szakemberekre helyben is. Ezért szeretnénk egy olyan modellt megvalósítani, hogy most helyből mind a három szinten, tehát az alap-, mester-

és doktori szinten is minél hamarabb képzéseket indítsunk, ennek a kialakításán dolgozom. Azzal indulunk szükségszerűen, amire a főiskolának adottsága van, és most erre a gazdálkodási és menedzsment alapszakra négy megfelelő végzettségű oktató kollégát vettünk fel. A meglévő főiskolai kollégákra is építünk, de majd ha jönnek a hallgatók, és minden évfolyamon megy a képzés, akkor ez már nem lesz elég. Amikor fölveszünk egy új kollégát, akkor már azt a potenciált keresem benne, hogy alkalmas lesz-e a mesterképzésben, illetve a doktori iskolában is tanítani, akkreditáció szempontjából megfelel-e. A törvény szerint egy főiskolai karhoz 35 főállású oktató kell, az egyetemi karhoz 45. Egy doktori iskolához hét olyan ember kell, akit elfogad a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB), abból négynek akadémiai doktori fokozattal kell rendelkeznie. Most egyelőre még egyedül vagyok, aki ezzel rendelkezik. Tehát ehhez keresni kell minimum még három akadémiai doktort, és még három másikat, akit szintén elfogadnak a MAB-nál. Ha felveszünk egy új kollégát, akkor én mindegyik szintben gondolkodom, hogy ki milyen elvárásnak felel meg, és mikor érjük el azt a szintet, hogy a doktori programot is indítani tudjuk. Ehhez több alapszakra is szükség lesz az intézményben. Az az elképzelésünk, hogy a legáltalánosabb képzéseket indítjuk először, specializációt majd később teszünk hozzá, ha a tanárokkal, infrastruktúrával kiegészítve az már ésszerű, és ha az üzleti szféra esetleg azt diktálja. Ezért indul nálunk először a gazdálkodási és menedzsment szak, melyre a legtöbb hallgató jelentkezik általában, és ez lesz az alapképzés. Alapképzési szinten új lehetőségeket jelent a Szolnokkal történő integráció. A business, gazdálkodási képzési területen az országban hat elfogadott, akkreditált szak van, amelyek indításában lehet gondolkodnunk. Ebből a hatból négy akkreditálva van Szolnokon, de az anyagi problémáik miatt csak hármat működtetnek, a nemzetközi gazdálkodás szakot már két éve nem indították. Szolnokon 2015-ben volt az intézményi akkreditáció, és ismét elfogadták a szakjaikat. Az integrációs tárgyalásokon beszéltünk erről, és kialakítottunk egy képzési munkamegosztást a jövőre nézve, hogy mely szakokat, hol indítjuk, mert július 1-jétől, az integrációtól ezek közös képzési programok lesznek. Gyakorlatilag a következő esztendőől már két alapszakot hirdetünk, a nemzetközi gazdálkodást, ami az egyik legnépszerűbb, és a gazdálkodási és menedzsmentet. Szolnokon három szak marad, a pénzügy és számvitel, a turizmus-vendéglátás és a kereskedelem és marketing. Van még egy hatodik szak, az emberi erőforrások, amit majd később tervezünk indítani.

- Az évek óta tervezett logisztika szakkal mi lesz?

- Alapszakon nincs logisztika a gazdasági képzési területen, a logisztika a műszaki képzési területhez tartozik, most tervezik akkreditáltatni a GAMF Karon a logisztikai mérnöki alapszakot. A gazdasági területen mesterképzésben van logisztikai menedzsment szak, de arra még nem vagyunk fölkészülve, pár év múlva elképzelhetőnek tartom az indítását. Viszont már most elkezdtünk dolgozni a vezetés és szervezés mesterszakon, amit 2017 őszén vagy 2018 tavaszán szeretnénk indítani. Azért ezt, mert ez a legáltalánosabb és legnépszerűbb gazdasági mesterszak, és majd keresünk hozzá megfelelő specializációkat, szakirányokat. Majd ha ezekben megerősödünk, a következő években majd meglátjuk,

mi az, amit még hozzá szeretnénk tenni ezekhez. Jó lenne a vállalkozásfejlesztés mesterszak is, mert fontosnak tartom a kis- és közepes vállalkozások menedzselését, illetőleg az innovációt, mert erre a régióknak szüksége van.

– Ezek is elég impozáns tervek, melyek megvalósításához sok munkára, akkreditációra, szakkioldozásra, egyeztetésre, és mindenekelőtt megfelelő oktatókra van szükség.

– Igen, a megfelelő emberek megtalálása és főlvétele, az oktatók biztosítása a legnehezebb feladat.

– Elindult ennek az új karnak az infrastruktúra-építése is az Izsáki úti kórház helyén, erre vonatkozóan is elég nagyszabású elképzelések vannak öt épülettel, 30 ezer négyzetméterrel és egy úgynevezett smart egyetem koncepcióval. Mit jelent ez tartalmilag, mitől lesz ez más, mint Budapesten a századforduló környékén épített impozáns épületegyüttes és infrastruktúra?

– Elsősorban azt jelenti, hogy 21. századi technológiát alkalmazzunk az oktatásban és a kapcsolattartásban. Ez jelenti a fejlett és korszerű oktatástechnológiát, kivetítéseket, jól felszerelt tantermeket, fejlett hálózati rendszert, okostelefonalkalmazásokat. Igazából az a kulcskérdés, hogy miként tudjuk a tantárgyfejlesztésünket ebbe az irányba vinni, a magas színvonalú technika adott lesz, de ezt a napi oktatói munkában nekünk kell nap mint nap megtöltenünk tartalommal. Akkor lesz ez egyfajta stratégiai előny más intézményekkel szemben, ha mi ezeket az elejétől elkezdjük alkalmazni és fejleszteni. El kell kezdenünk azon gondolkodni, hogy is kell tanítani ma ezen eszközök felhasználásával, és ezt a kérdést újra és újra fel kell tennünk magunknak. A tanárok számára ez azt jelenti, hogy a tananyagfejlesztésen, az oktatásfejlesztésen, a technikai lehetőségeken és az együttműködés formáin egyre inkább technikai szempontból is gondolkodunk. Mondok egy példát az én szakterületemre, a marketingre vonatkozóan. Beszéljünk a piackutatásról, a fogyasztói magatartásról. Alapos piackutatást kell végeznünk ahhoz, hogy megértsük a fogyasztót. Amikor valamit érzékeltetni szeretnénk a fogyasztói magatartásra vonatkozóan, akkor erről lehet képletesen is beszélni, és a táblán levezetni a számításokat. De azt is lehet, hogy felteszek egy kérdést, mindenki előtt ott van a számítógép és az internet, és ott helyben kitöltünk egy elektronikus kérdőívet, majd megnézzük az összesített eredményeket. Ha egy új termék bevezetéséről beszélünk, a termék tulajdonságairól, a gyártóról, és megnézzük, hogy ki a potenciális fogyasztói célcsoport, aki megvenné a terméket, akkor felteszek három kérdést, aminek rögtön utána tudunk nézni az interneten. Például, hogy milyenek a demográfiai tendenciák, milyen a családok átlagos jövedelmi helyzete, vagy milyenek az ingatlanviszonyok, gépkocsival való ellátottság, az érzékenység. Tehát megnézhetjük rögtön azokat a szempontokat, amelyek a család fogyasztási megítélése szempontjából feltétlenül fontosak. Külföldi egyetemeken láttam marketinglaborokat, ahol a vállalkozások indításával és annak a kockázataival foglalkoztak, a diákok projekteken dolgoztak, amelyek lehetnek valóságok és virtuálisak is, ezeket is bele tudjuk vinni majd a képzésbe. Tehát ezeken elkezdünk gondolkodni, és megint csak a tanárok képessége, vállalkozóképessége szab határt annak, hogy meddig tudunk elmenni.

– A Szolnoki Főiskolával történő integrációval ott létrejön az új egyetem negyedik kara, ami gazdasági kar lesz, és Kecskeméten mi is építünk egyet, az együttműködés hogyan fog kinézni, két gazdasági kara lesz az intézménynek, vagy egy lesz majd két telephelyen, erre vannak-e már elképzelések?

– A vezetőknek vannak elképzelései, és tárgyalások is folynak, emellett a fenntartónak, az Emberi Erőforrások Minisztériumának is van elképzelése erre vonatkozóan, ezeket kell egyeztetni. Ezekbe a tárgyalásokba én nem folytam bele. Van véleményem erről, ami ha úgy tetszik, szakmai vélemény, de a sors majd eldönti, hogy mi lesz. Most lesz ott egy gazdasági kar, tehát kari formában fog működni a szolnoki felsőoktatás, mi pedig a GAMF Karon vagyunk. Hogy mikor lépünk ki, és jön létre Kecskeméten a gazdálkodási kar, azt jelenleg nem tudjuk pontosan, egyelőre mi a GAMF Karon belül működünk, ami semmi gondot nem okoz. Erre máshol is van példa, hogy egy karon belül több képzési terület van, így is maradhatna akár hosszabb ideig is. Az én elképzelésem az, hogy legyen önálló kar Kecskeméten is és Szolnokon is. Az nem probléma, hogy két gazdasági jellegű kar lesz egy intézményen belül, ez nem okoz gondot, ha a hallgatói létszám elegendő. Ha Kecskeméten lesz 1500 hallgató, amennyit tervezünk, és lesz 1500 hallgató Szolnokon is, ahol most 1000 körüli a létszám, akkor nem lesz semmi gond azzal, hogy két önálló gazdasági kar legyen, és itt is, ott is legyen dékán. Tehát nem kell erőltetni ezt a dolgot, majd meglátjuk, hogyan alakul a képzés és a hallgatói létszám. Ezt a problémakört részletkérdésnek, másodlagosnak tekintem egyelőre, egy jól működő egyetemen ez nem probléma. Most az a kérdés, hogyan működünk együtt Szolnokkal, ami az embereken múlik. Senkivel nem lehet együttműködni, ha ő nem akar. Azt látom, hogy ott is vannak együttműködni szándékozó kollégák, voltam már kétszer Szolnokon, elmentünk a munkatársaimmal, leültünk a rektorral és a rektorhelyetttel, szakfelelősökkel, aminek az lett az eredménye, hogy megszületett egy angol nyelvű képzési katalógus. Megjelentem ott szeptember, október körül, és függetlenül a vezetői tárgyalásoktól, elkezdtünk dolgozni, mert a nemzetközi versenyképességet csak egyetemi szinten lehet elképzelni, egy kar ehhez kicsi, mert professzionális, adminisztratív stáb kell hozzá. Gyakorlatilag hasonlót kezdtem el építeni, amit 1990-ben egyszer már elkezdtem létrehozni a Corvinus elődjén ezen a területen.

– A nemzetköziesítés elsősorban azt jelenti, hogy külföldi hallgatók jönnek ide? Mikortól lehet ez aktuális?

– Így van, azt jelenti. Ha csoda történne, akkor már 2016-ban is jönnének. Hiszek még a csodákban, ezért indultunk el a Távol-Kelet irányába. Elsősorban abban hiszek, hogy itt minden hónap számít, nem szeretnénk éveket veszíteni, a fejekben is el kell magunkat ültetni, ezért dolgoztam ezen a katalóguson. Még nem csináltunk meg mindent adminisztratív területen, ami ehhez kell, de már beszélünk róla, mert a nemzetközi piac megdolgozása éveket igényel. Ne jövőre kezdjünk el ezen dolgozni, vagy még később, hanem most. Ez azt jelenti, hogy 2017-től már nagy valószínűséggel lesz külföldi hallgatónk a diplomás képzésen is. 2016 szeptemberében, ha vannak még csodák, akkor lesz egy-két külföldi hallgatónk. Ezek a hallgatók nem egy félévre jönnek majd, hanem itt fognak

diplomát szerezni. Ez a képzés teszi majd lehetővé, hogy az Erasmus Program keretében is egyre többen érkezzenek hozzánk, és mi is egyre több hallgatót tudjunk kiküldeni. Az egyes karok most is részt vesznek az Erasmus Programban, de a külföldi hallgatókkal most inkább egyénileg, vagy külön konzultálnak az oktatók, mert a magyar diákok nem tudnak megfelelően angolul. Ha lesz angol nyelvű képzés és diák, ez meg fog változni. Ott, ahol van angol nyelvű képzés, ott a külföldiek nem elszigetelten, izoláltan tanulnak, hanem rendszeren, tantervi formában, együtt a magyarokkal. Szeretném, ha elmozdulnánk abba az irányba, hogy írjunk elő kötelező kreditszámot a hallgatóknak, amit idegen nyelven kell tanulniuk. Tehát azt mondjuk, hogy például tíz kreditet mindenki hallgasson idegen nyelven a tanulmányai alatt, és minél hamarabb. Ha azt szeretnék, hogy kimenjen a hallgató külföldre, ahhoz ez kell, mert nem tudnak megfelelően angolul. Sokan ma azért nem kapnak diplomát, és magas a lemorzsolódás, mert nem tudnak angolul, nincs nyelvvizsgájuk, ami a diploma előfeltétele. Azt szeretném, hogy nálunk a lemorzsolódás ne 25% legyen, hanem 5%. A képzés során mindenkét végigvizsgálunk, és mindenkivel egyénileg foglalkozunk. Most, hogy kevesen indulunk, ezt még könnyen meg tudjuk oldani, de később is ezt a technológiát visszük tovább, mikor már nagyobbak leszünk létszámban. A külföldi hallgató jelenléte azt jelenti, ha csak öt külföldi hallgatóm van, de mellette van tíz magyar is, akkor már a 15-nek érdemes tartani egy kurzust rendszeren, idegen nyelven. Tíznek lennie kell, mert mindenkinek tanulnia kell nálunk majd angolul. És akkor ez fog majd kihatni másokra, más szakokra, karokra is, hogyha haladunk előre, akkor ők is ezt csinálják majd.

– Tehát az a terv, hogy legyenek külföldi fizetős hallgatók, akik a képzés elejétől a végéig itt tanulnak, és itt szereznek diplomát angol nyelven a magyar hallgatókkal együtt.

– Így van. A másik fontos elem a cserehallgatók arányának növelése, hogy jönnek ide is külföldiek, és a mi hallgatóink is kiutaznak. Az Amerikai Egyesült Államokban egyre erősebb az úgynevezett „study abroad”, ami azt jelenti, hogy nem diplomaért jön ide tanulni, mert nagyon nehéz lenne amerikai diákot idehozni diplomaért, velük nem működik a cserekapcsolat, hanem nekik is van nemzetköziesítési stratégiájuk, hogy tanuljanak külföldön a diákjaik angolul, mert ők nem akarnak megtanulni magyarul. Egy másik világnyelven igen, például németül vagy spanyolul, de magyarul nem. Ha idejön egy félévre, akkor az angol nyelvű programban vesz részt. A stratégiám lényege az, hogy a nemzetközi programban legyenek anyanyelvű diákok is, akit nehéz megérteni a tanárnak is és a hallgatóknak is, ez egy újabb kihívás. Amikor egy texasi diák idejött, csak kapkodtam a fejem, hogy megértem, pedig fél évet voltam Texasban, ezek nagy kihívások. Legyen a csoportban európai, elsősorban német, és legyen benne ázsiai, akit megint más miatt nehéz megérteni, mert más az akcentusa. A külföldiek képzésében számítunk bevételre is, de ennél fontosabb, hogy a hallgatóink angol nyelven minél jobban és pontosabban tudjanak kommunikálni. Ettől leszünk mi feljebb pozicionálva, ettől lesz Kecskemét hasonló, mint a Corvinus Egyetem.

– Ez a szintű nyelvtudás az oktatók felé is jelentős kihívás lesz.

– Az oktatóknak is képeseknek kell lenniük angolul oktatni, előadást tartani. Ekkor majd az oktató is el tud menni konferenciára, idegen nyelven előadást tartani, és a nemzetközi vállalatokkal is tud együttműködni, a szakembereivel kommunikálni. Ezt nevezik a közgazdászok pozitív externáliának. Tehát az másodlagos, hogy rövid távon ebből mennyi pénz lesz, a legfontosabb, hogy a tanár, a hallgató, és így az egész képzésünket, egyetemünket följebb pozicionáljuk, mert nemzetközi szintű lesz. És akkor majd jöhet a külföldi tanárok meghívása, az oktatók és a hallgatók értik, amit mond, és tudnak egymással kapcsolatot építeni.

– *Elindult Kecskeméten „A 21. századi modern város” című előadás-sorozat a Városházán, melyre nemzetközi hírű külföldi és magyar szakembereket – például volt, aki a Világbanknál dolgozott – hívtak meg. Mi a cél ezzel, hogyan illik ehhez a koncepcióhoz? A helyi társadalom és gazdaság felé történő nyitásról, az intézmény helyi beágyazottságának erősítéséről van szó?*

– Igen, erről van szó, szeretnénk megerősíteni a helyi beágyazottságunkat, elfogadottságunkat, amit most még csak szórványosan, szigetszerűen csinálunk, de később intenzívebben foglalkozunk majd ezzel a területtel is. A polgármester asszonnyal beszélgettem arról, hogy mit lehetne csinálni ezen a területen, majd volt egy sikeres rendezvényünk, melyre meghívtuk dr. Wolfgang Schustert, Stuttgart korábbi polgármesterét, ezután jött az ötlet, hogy ezt folytatni kellene. Szeretnénk azt, hogy az egyetem szellemi központ legyen Kecskeméten, ettől lesz egyetem.

– *A tervek szerint lesz-e további sajátossága a gazdasági képzési területnek Kecskeméten?*

– Lesz egy olyan új épület, amely lehetővé és otthonossá teszi, hogy a volt diákokkal megfelelő módon tudjunk foglalkozni, ez egy nagyon fontos dolog. Mi ebben is mások leszünk, mert amint szeptemberben ideérkezik a diák, én már arról fogok neki beszélni, hogy mi lesz, ha majd volt hallgatónk lesz. Fel lesznek készítve arra, hogy mi lesz, ha végeznek, és hogy kell majd együttműködni a volt intézményünkkel.

– *Ennek igazából nincs meg a kultúrája Magyarországon, az utóbbi évtizedben kezdünk el ezzel foglalkozni.*

– Nincs meg a kultúrája egész Európában, aminek megvannak a maga okai, amit kutatói szempontból is lehet vizsgálni. Aki ezen változtatni akar, annak meg kell érteni a rendszert, hogy miért nincs meg Európában, és Magyarországon sem, ennek a tradíciója. A középiskolákban még megvan, ahhoz kötődnek az emberek, aztán a felsőoktatásban elmúlik a dolog. Ezzel is szeretnénk tudatosabban foglalkozni, ez is egy intézményi sajátosság lesz a sok-sok egyéb között, ez is egy kis téglá abban az építményben, amit szeretnénk felépíteni. Ez azt jelenti, hogy akik itt végeztek nálunk, bármikor visszajárhatnak oda, ahol otthon érezték magukat, lesz egy klub, ahová beülhetnek, sörözhetnek, találkozhatnak három emberrel, öt emberrel, akik az évfolyamtársaik voltak, akikkel tudnak beszélgetni, de közben a többiekkel is találkozhatnak. Visszajönnek egy külföldi szakember előadására, amit együtt hallgatnak a nappali tagozatos diákokkal és az egykori oktatóikkal.

Ez természetesen több évtizedes vízió, de ebbe beleillik a várossal együtt szervezett előadás-sorozat, hogy ezt a fajta gondolkodásmódot vigyük tovább. Ezek az előadások nyitottak, mindig összejön 50-60 ember, akit ez érdekel. Később több hasonló előadás-sorozatot szeretnénk szervezni az egyetemen, mert a diákok így szocializálódnak és lesznek a kultúra iránt nyitott értelmiségiek.

– Összességében számomra úgy tűnik, hogy az ön nemzetközi és felsőoktatási kutatási tapasztalataira építve itt egy igen korszerű, az európai és az egyesült államokbeli fejlődési eredményeket adaptáló intézmény kialakítására vannak tervek.

– Igen, így van. Nem tettem mást, mint elolvastam a Kecskeméti Főiskola 2010-ben megfogalmazott intézményfejlesztési stratégiáját, amiben az van, hogy olyan egyetemet szeretnénk kialakítani, amely nemzetközi szinten is ismert. Ahhoz, hogy nemzetközileg tudjanak rólunk, rengeteget kell dolgozni. Nagyon oda kell tennie magát sok-sok embernek ahhoz, hogy elmondhassuk, nemzetközileg is tudnak rólunk. Ha már 2010-ben ez volt a terv, akkor most, 2016-ban sem lehet lentebb adni, és itt az ideje, hogy meg is csináljuk!